

Planeringsavdelningen
Mattias Carlquist
016-544 20 55
mattias.carlquist@energimyndigheten.se

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande angående Rapport från Rådet för arkitektur, form och design (2008:1)

Sammanfattning

Rådet för arkitektur, form och design har haft regeringens uppdrag att lämna förslag till hur en befintlig myndighet eller institution i en permanent form kan främja och förmedla kunskap om hur en ökad kvalitet inom arkitektur, form och design kan bidra till samhällsutvecklingen.

Rådets förslag innebär i korthet

- att det inrättas en ny verksamhet som ska bilda ny kunskap och arbeta främjande för att stärka förståelsen för hur en ökad kvalitet inom arkitektur, form och design är värdeskapande, samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar;
- att i ett första steg Arkitekturmuseum ges i uppdrag att från den 1 januari 2009 vara ett nationellt centrum för arkitektur, form, design och gestaltningen av den gemensamma miljön;
- och att i ett andra steg en mindre grupp aktörer inbjuds att ingå i en närmare och långsiktig samverkan, för att skapa ömsesidig nytta, synergier och stärka förmågan att bedriva ett arbete på bredare front med olika kompetenser.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten har inget att erinra mot förslaget.

Specifika synpunkter

Energimyndigheten vill framhålla att sektorn bostäder och service m.m., som omfattar bebyggelsen i stort, areella näringar samt vissa servicefunktioner med en nära koppling till bebyggelse, har en stor betydelse när det gäller möjligheterna att åstadkomma en effektiv och hållbar energianvändning i Sverige. Sektorn svarar för knappt 40 procent av den slutliga energianvändningen i Sverige och för cirka 42 procent av den nationella slutliga energianvändning som omfattas av EG-direktivet (2006/32/EG) om effektiv energianvändning och energitjänster.

Behovet av renovering och upprustning av bebyggelsen kommer inom en nära framtid, särskilt inom de s.k. miljonprogramsområdena, vara stort. Detta skapar goda förutsättningar för att energieffektivisera det svenska byggnadsbeståndet, som inte bör gå förlorade. Det vore önskvärt om energieffektiviseringsaspekterna särskilt uppmärksammas i det arbete som Rådet föreslår. Hur energieffektiv en byggnad blir står i hög grad i förhållande till vilken utformning byggnaden får och vilka material som används.

Energimyndigheten noterar att Rådet uppmärksammar att de hinder som ligger i stuprörsstrukturer kan behöva kartläggas och analyseras för att framgångsrikt driva ett kvalitetsarbete inom arkitektur, form och design, och att kunskapsbryggor bör slås mellan utbildningarna i teknik, ekonomi, arkitektur, form och design. Ett tvärspektoriellt perspektiv ter sig enligt Energimyndighetens mening särskilt viktigt vid exempelvis utformningen av energieffektiviseringsåtgärder i kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Energimyndigheten bedriver idag ett särskilt forsknings- och utvecklingsprogram med avseende på just sådana byggnader. Ett annat exempel på ett tvärvetenskapligt forskningsprogram är Energimyndighetens program för Energi, IT och Design.

Sedan 2007 pågår ett omfattande forskningsarbete inom forskningsprogrammet Centrum för energi- och resurseffektivitet i byggande och förvaltning (CERBOF) i samverkan med Byggsektorns Innovations Centrum (BIC) och branschen. Det är angeläget att det skapas förutsättningar för ett nyttiggörande av resultat från den forskningen.

Energimyndigheten vill vidare lyfta fram att det kan vara värdefullt att anlägga ett systemperspektiv inte bara vid planerandet av mål för samhällets energianvändning utan även i valet av uppvärmningsformer och den inre och yttre gestaltningen för enskilda byggnader. Härvid kan en ökad medvetenhet om hur en effektivare energianvändning kan åstadkommas hos exempelvis enskilda stadsplanerare, arkitekter och formgivare vara betydelsefull.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Tomas Kåberger. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningscheferna Anneli Eriksson, Josephine Bahr Ljungdell, Susan Linton Royen, Zofia Lublin, Andres Muld, Anne Norstedt och Birgitta Palmberger, t.f. avdelningschefen Mathias Fock, verksjuristen Fredrik Selander samt verksjuristen Mattias Carlquist, den sistnämnde föredragande.

Tomas Kåberger
Mattias Carlquist